

Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

19-20 жовтня 2023 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

НЕЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Балицький Д. І., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ПНЕВМОНІЇ У СОБАК	10
Баранова К. О., Супруненко К. В., Каришева Л. П. ПОШИРЕННЯ ПАТОЛОГІЙ ОРГАНІВ ВИДЛЕННЯ У СОБАК ТА СВІЙСЬКИХ КОТІВ У м. ЗОЛОТОНОША	11
Басюк М. С., Палюх Т. А. ГАСТРИТ У СОБАК	13
Біла Ю. В., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА СЕЧОКАМ'ЯНОЇ ХВОРОБИ У СОБАК	15
Бондаренко Є. Р., Палюх Т. А. ЕМФІЗЕМА ЛЕГЕНЬ У КОНЕЙ	17
Боса Є. П., Землянський А. О. КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ДІАГНОСТИКА ДИЛАТАЦІЙНОЇ КАРДІОМІОПАТІЇ В СОБАК ПОРОДИ ДРАТХААР	18
Бугай А. І., Землянський А. О. ГІПЕРТРОФІЧНА КАРДІОМІОПАТІЯ У КІШОК ПОРОДИ МЕЙН-КУН	20
Влізло В. В., Слівінська Л. Г., Максимович І. А., Личук М. Г., Щербатий А. Р. ДІАГНОСТИКА КЕТОЗУ У МОЛОЧНИХ КОРІВ	22
Влох І. Ю., Канівець Н. С. ПОЛІНОЗ У СОБАК СВІЙСЬКИХ	24
Вовкотруб Н. В. АНАЛІЗ ДІАГНОСТИЧНО-ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ЗА АТОПІЧНОГО ДЕРМАТИТУ В СОБАК В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОГО НАВЧАЛЬНОГО ГОСПІТАЛЮ ЕСТОНСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИРОДНИЧИХ НАУК, м. ТАРТУ	26
Грищук Г. П., Захарін В. В., Чупрун О. І. ФОРМИ ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ НЕПЛІДНОСТІ КОРІВ	28
Делейчук О. П. ТЕНДЕНЦІЇ ГОДІВЛІ СВІЙСЬКИХ КОТІВ З ОЗНАКАМИ ПАТОЛОГІЇ ПЕЧІНКИ У м. ПОЛТАВА	30
Деоба О. А., Палюх Т. А. ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ У СОБАК	32

Дереза Ю. Ф., Канівець Н. С. АНАЛІЗ ВЕТЕРИНАРНОЇ ДІЄТИ ДЛЯ СВІЙСЬКИХ КОТІВ PRO PLAN® EN GASTROINTESTINAL ЗА ПАНКРЕАТИТУ	34
Дмитренко Н. І., Бурда Т. Л., Барабаш А. В. СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ У СОБАК ХВОРИХ НА ПАНКРЕАТИТ ...	37
Дмитренко Н. І., Каришева Л. П., Вовченко Р. А. НАЙПОШИРЕНІШІ ПРИЧИНИ СМЕРТНОСТІ ЦУЦЕНЯТ В НЕОНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ	39
Донець Є. Ф., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ПАНКРЕАТИТУ У СОБАК	42
Євтушенко А. В., Передера Р. В. АНАЛІЗ ЕТІОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ ОРТОПЕДИЧНИХ ХВОРОБ КОНЕЙ ТА ЇХ ПРОФІЛАКТИКА	44
Желавський М. М., Керничний С. П., Бетлінська Т. В. ПОКАЗНИКИ ІМУННОГО ГОМЕОСТАЗУ ОРГАНІЗМУ КОРІВ ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ	46
Zhelavskiy M. M. CLINICAL AND LABORATORY CRITERIA FOR DIAGNOSING AND TREATING CATS WITH CHRONIC RENAL DISEASE	47
Zhelavskiy M. M. THE ROLE OF IMMUNE MECHANISMS IN MAMMARY GLAND TUMORS OF DOGS AND CATS	50
Зарицький С. М., Канівець Н. С. ВИКОРИСТАННЯ КАРДІОВЕРТЕБРАЛЬНОГО ІНДЕКСУ ЗА ДІАГНОСТИКИ КАРДІОМІОПАТІЇ У СВІЙСЬКОГО СОБАКИ	52
Зосіменко Є. Л., Семьонов О. В. ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЗА ПОРУШЕННЯ ФОСФОРНО- КАЛЬЦІЄВОГО ОБМІНУ У СВИНЕЙ	54
Іщенко М. П., Канівець Н. С. ЗАПАЛЕННЯ ПАРААНАЛЬНИХ ЗАЛОЗ У СОБАКИ (СИМПТОМИ, ЛІКУВАННЯ)	56
Калічак В. І., Палюх Т. А. ЛІКУВАННЯ ЕПІЛЕПСІЇ У СОБАК	57
Кардаш А. О., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ХРОНІЧНОГО ГАСТРИТУ У СОБАК	58

Киричко Б. П., Климась І. І. ПОШИРЕННЯ ХВОРОБ ШКІРИ В СОБАК У м. ПОЛТАВА	60
Ковальчук Ю. В., Мошківська В. Ю. ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ХВОРОБ ШКІРИ У ДРІБНИХ ТВАРИН	62
Коляка М. А., Каришева Л. П., Дев'ятко О. С. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПРОВІДНИХ ДАТЧИКІВ МОНІТОРИНГУ РОБОТИ РУБЦЯ У ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	63
Корейба Л. В. МАСТИТ У КРОЛЕМАТОК: ПРИЧИНИ ПОШИРЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПРОЯВУ	66
Костів А. А., Землянський А. О. ДОСЛІДЖЕННЯ КЛІНІЧНИХ СИМПТОМІВ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА ПАНКРЕАТИТУ В СОБАК	68
Кравченко С. О., Кочерга С. О. КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ СЕЧОКАМ'ЯНОЇ ХВОРОБИ У СВІЙСЬКИХ СОБАК	71
Кравченко С. О., Курленко Н. О. КЛІНІЧНІ СИМПТОМИ ХРОНІЧНОЇ НИРКОВОЇ НЕДОСТАТНОСТІ У СВІЙСЬКИХ КОТІВ	72
Лукашенко А. А., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА АСЦИТУ В СОБАК	74
Мала А. А., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ НИРОК І СЕЧОВОДІВ ДРІБНИХ ТВАРИН ЗА ДОПОМОГОЮ УЛЬТРАЗВУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	76
Марковська К. А., Немова Т. В. ДІАГНОСТИЧНІ ЗАХОДИ ЗА ДЕГЕНЕРАТИВНИХ ЗМІН МІТРАЛЬНОГО КЛАПАНА У СОБАК	77
Медвідь В. Ю., Немова Т. В. СДМА – МАРКЕР РАННЬОЇ ДІАГНОСТИКИ ФУНКЦІЇ НИРОК У ТВАРИН	80
Мельник А. Ю. ПРОФІЛАКТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ ГЕПАСТРЕС ЗА ГЕПАТОДИСТРОФІЇ У ПТИЦІ М'ЯСНОГО НАПРЯМУ ПРОДУКТИВНОСТІ	82
Мельник Т. М., Бурда Т. Л. ЛІКУВАННЯ КОТІВ ЗА ІДІОПАТИЧНОГО ЦИСТИТУ	83
Панасова Т. Г., Ясковець М. О. УСКЛАДНЕННЯ У ПЕРІОД РОДІВ У КІЗ	85

Первий А. О. КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ БРАХІЦЕФАЛІЧНОГО СИНДРОМУ У СОБАК	87
Радченко Ю. І., Канівець Н. С., Дев'ятко О. С. ЕПІЛЕПСІЯ У СОБАК (ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ)	88
Рудніченко Д. О., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ГІПЕРАДРЕНОКОРТИЦИЗМУ В КОТІВ	90
Савчук К. І., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА КОЛІК У КОНЕЙ	92
Тараненко О. А., Немова Т. В. ДІАГНОСТИКА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ У КОТІВ	94
Телештан Я. С., Немова Т. В. ДИФІРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ТИМПАНІЇ У ЖУЙНИХ ТВАРИН	96
Тішкіна Н. М., Головка М. А. ПЛАЗМОЦИТАРНИЙ ПОДОДЕРМАТИТ У КОТА: КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК	98
Чугуєва А. Я., Деркач І. М. ОТРУЄННЯ БДЖІЛ: ДІАГНОСТИКА ОТРУЄНЬ ТА ЇХ ПРОФІЛАКТИКА	99
Шелестак Д. І., Немова Т. В. СУЧАСНІ ДІАГНОСТИЧНІ ТЕСТИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ШКІРИ У ТВАРИН	101
Шкуратова А. М., Палюх Т. А. СИМПТОМИ ТА ДІАГНОСТИКА ОБСТРУКЦІЇ СЕЧОВОДІВ	103

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Баклицька А. С., Мельничук В. В. ПОШИРЕННЯ СТРОНГЛІДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ ОВЕЦЬ В УКРАЇНІ	105
Большакова А. С., Шаганенко В. С., Шаганенко Р. В. ПРОФІЛАКТИКА ТРАНСМІСИВНИХ ІНВАЗІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У СОБАК ..	107
Зажарська Н. В., Бібен І. А., Зажарська Н. М. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ЗБІРНОГО МОЛОКА	109
Ісаєнко М. В., Євстаф'єва В. О. СТУПІНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ ЕКЗОГЕННИМИ СТАДІЯМИ ЗБУДНИКІВ ТРИХУРОЗУ В УМОВАХ ОДНООСІБНИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	111
Конє М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА	113
Корчан Л. М., Корчан М. І. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВУШНИХ МАЗЕЙ АУСИЛ І ОТПЕЛЬ ЗА ОТОДЕКТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ КОТІВ	115
Котелевич В. А., Гуральська С. В., Гончаренко В. В. БЕЗПЕЧНІСТЬ РИБИ І МОРЕПРОДУКТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	117
Ламтєва М. І., Євстаф'єва В. О. ПРОБЛЕМАТИКА ВАРООЗУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ ПАСІК	120
Меженський А. А., Меженська Н. А., Меженський А. О., Ничик С. А. ПОКАЗНИКИ ІНТЕНСИВНОСТІ ЕПІЗООТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ГЕМОРАГІЧНОЇ ХВОРОБИ КРОЛІВ (RHDV (GI.1) ТА RHDV2 (GI.2)) В УКРАЇНІ У 2021–2022 РОКАХ	122
Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Михайлютенко С. М., Корчан Л. М., Щербакова Н. С. ПОШИРЕННЯ ТА ВІКОВА ДИНАМІКА ПАРАЗИТОЗІВ ШЛУНКОВО- КИШКОВОГО ТРАКТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	126
Михайлютенко Е. В. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ТРИХУРОЗУ В ПОПУЛЯЦІЇ НУТРІЙ (<i>MYOCASTOR COYRUS</i>) НА ТЕРИТОРІЇ ОКРЕМИХ РАЙОНІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	128
Недашківська Я. С., Палюх Т. А. КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ТА ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО ГЕПАТИТУ У СОБАК	130

Омельченко О. В., Євстаф'єва В. О. МОРФОМЕТРИЧНІ ОЗНАКИ ЯЄЦЬ <i>HETERAKIS GALLINARUM</i> , ВИДІЛЕНИХ З ГОНАД САМОК НЕМАТОД	132
Омельяненко Б. І., Карасик М. Д., Локес-Крупка Т. П., Дев'ятко О. С. ДО ПИТАННЯ ХРОНІЧНОГО РЕСПІРАТОРНОГО СИНДРОМУ МИШОПОДІБНИХ ГРИЗУНІВ	134
Петренко М. О., Харченко В. О. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАГАЛЬНОВІДОМИХ ТА УДОСКОНАЛЕНОГО СПОСОБІВ КОПРООВОСКОПІЇ ПРИ ТРИХУРОЗІ ОВЕЦЬ	136
Петруненко А. П., Євстаф'єва В. О. ЕПІЗООТОЛОГІЯ ДЕРМАНІСІОЗУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	138
Погорелова Г. М. ВІКОВА ДИНАМІКА ТОКСОКАРОЗУ КОТІВ	141
Рагуля М. Р., Горальський Л. П., Сокульський І. М. МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕРЦЯ БАРАНА СВІЙСЬКОГО – <i>OVIS ARIES L.</i>	143
Рудяшко В. С. ПОШИРЕННЯ ШЛУНКОВО-КИШКОВИХ ПАРАЗИТІВ У КУРЕЙ	146
Тігаренко О. В., Баришник А. В. БІОЛОГІЯ ЗБУДНИКА, ПАТОГЕНЕЗ ТА СУЧАСНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ СОБАК	148
Тігаренко О. В., Хан А. Д. ОСОБЛИВОСТІ ПАТОГЕНЕЗУ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ КОТІВ ТА ДІАГНОСТИКА ЗАХВОРЮВАННЯ	150
Фещенко Д. В., Дубова О. А., Згозінська О. А., Романишина Т. О. ОКСИУРИДИ У ПОПУЛЯЦІЇ БЛОК (<i>Sciurus vulgaris</i>) ЛІСО-ПАРКОВОЇ ЗОНИ ПІВНІЧНОЇ УКРАЇНИ	152
Шаганенко В. С., Шаганенко Р. В., Панчук А. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ «МІЛПРО» ЗА ТОКСОКАРОЗУ ЦУЦЕНЯТ	155

Євтушенко А. В., здобувач вищої освіти ступеня магістр
Передера Р. В., кандидат ветеринарних наук, доцент
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна
e-mail: anastasiia.yevtushenko@st.pdau.edu.ua

АНАЛІЗ ЕТІОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ ОРТОПЕДИЧНИХ ХВОРОБ КОНЕЙ ТА ЇХ ПРОФІЛАКТИКА

Актуальність проблеми. Хірургічні хвороби серед коней є досить поширеними, оскільки експлуатація робочої сили коня – найважливіша ланка його використання у спорті та в господарстві. Першопричиною виникнення майже всіх хірургічних хвороб є травматизм. Він виникає при порушеннях догляду, утримання, при експлуатації, транспортуванні. Серед хірургічних хвороб коней найчастіше зустрічаються хвороби кінцівок [1]. Стара приказка «Без копита немає коня» не втратила свого значення і на сьогодні. Хвороби області копита складають 50-60% всіх захворювань кінцівок та інших незаразних захворювань коней.

Мета - дослідити літературні джерела щодо причин виникнення ортопедичних захворювань у коней та методів їх профілактики.

Результати досліджень. Причиною більшості ортопедичних захворювань є неправильне використання коней в роботі, відсутній догляд за копитами, невміла розчистка і підковування коня. Слід віднести сюди і незбалансований раціон, погане утримання [2].

Окрему ланку займають так звані «Ортопедичні хвороби розвитку» (Developmental orthopedic diseases (DODs)). Ці захворювання виникають через порушення розвитку хрящів, кісток або м'яких тканин (суглобової капсули, сухожилля або зв'язок). Так, у дослідженні 392 теплокровних, стандартбредної і чистокровної порід верхових коней 66,3% лошат мали ортопедичні захворювання, пов'язані з розвитком [3].

Як відзначив Whitton С. [4], ключові фактори розвитку, включають комбінацію наступних причин: генетична схильність; нестача повноцінних або незбалансованих поживних речовин у раціоні вагітних або лактуючих кобил і лошат; швидкі темпи росту лошат та ожиріння через надлишок енергії в раціоні; травми або стреси, що впливають на хрящі та кістки в процесі їх розвитку; надмірні фізичні навантаження в молодому віці або недостатня активність.

Деякі ортопедичні хвороби розвитку впливають на майбутню продуктивність, залежно від того, який елемент суглоба уражений [5].

Саша Челін, фізіотерапевтка із Йоханнесбурга, що працює із вершниками та їх кіньми в парі, виділяє кілька корисних порад як уникнути перенапруження і травм від надмірних навантажень у коней. Насамперед, це урізноманітнення роботи. Вона зазначає, що найменше, як не парадоксально, травм отримують коні, які виступають у кінному троебор'ї, саме через варіативність навантажень під час тренувань – підйоми і спуски з пагорбів, робота на м'якому і твердому ґрунті та різноманітному рельєфі – все це по-різному навантажує опорно-руховий апарат коня і, таким чином, зміцнює його [6].

Також, перед великими навантаженнями необхідно «розігріти» коня, його сухожилки, суглоби та м'язи, провівши розминку. Так само важливо приділяти увагу правильному охолодженню тварини після роботи, виконуючи 5-10-хвилинну провідку чи залишаючи її на вигулі. Це допоможе метаболізму, частоті серцевих скорочень, диханню і температурі тіла повертатися до норми набагато повільніше і запобігти перенапруженню. Рутинна охолодження як кінцівок, так і усього тулуба, профілактує ригідність м'язів [6].

Знаючи механізм процесів, що відбуваються в копиті, можна забезпечити адекватний догляд за кінцівками коня:

– правильно розчищати копита перед підковуванням, так як надмірне видалення рогу, стрілки і заворотної частини стінки підкошвенного краю несприятливо відбивається на

біомеханіці копита (так, наприклад, підошву, включаючи зачепний калус, ні в якому разі не можна розчищати ножем);

– правильно підбирати і підганяти підкови, знову-таки, для збереження біомеханіки (наприклад, підковування на високі шпильки віддаляє підошовні частини копита від опори, в зв'язку з чим стрілка і м'якуш позбавляються протидії, необхідної для розширення копита);

– правильно доглядати за копитом з метою зберегти тим самим нормальні фізичні та хімічні властивості рогу;

– регулярно проводити коня по такому ґрунту, на якому залишається відбиток нижньої поверхні рогової капсули. Це сприяє поперемінному розширенню і звуженню копита, правильному кровообігу і живленню його тканин [2, 7].

Висновок. Серед усіх незаразних хвороб коней більше половини випадків припадає на ортопедичні захворювання, а профілактика включає: регулярний рух коня, починаючи з самого раннього віку; дотримання чистоти копитного рогу, особливо з підошовної сторони рогового башмака; підтримання нормальної вологості в копитному розі та раціональне і своєчасне підковування. Особливу увагу слід приділяти правильній годівлі кобил протягом усієї вагітності та лактації, щоб запобігти виникненню ортопедичних проблем розвитку в їхніх лошат. Зростаючих коней потрібно годувати за збалансованим раціоном, який обмежує надлишкове споживання їжі, забезпечуючи при цьому рекомендовану кількість необхідних поживних речовин для підтримки здоров'я кісток і суглобів.

Література

1. Оксана Копишаш. Доглядаємо за конем. *Агробізнес сьогодні*. 2010. URL: <https://agro-business.com.ua/agro/suchasne-tvarynyystvo/item/7963-dohliadaemo-za-konem.html> (дата звернення: 29.09.2023).

2. Ветеринарна ортопедія: посібник для вищих навчальних закладів. Стекольников А.А. та ін., переклад українською, 2017. 295 с.

3. Lepeule, J. et al. Developmental orthopedic disease in limbs of foals: between-breed variations in the prevalence, location, and severity at weaning. *National Center for Biotechnology Information. Animal*. 2008. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22445022/> (дата звернення: 29.09.2023).

4. Whitton, Chris. Developmental Orthopedic Disease in Horses. *MSD Veterinary Manual*. 2019, ред. 2022. URL: <https://www.msdsmanual.com/horse-owners/bone,-joint,-and-muscle-disorders-in-horses/developmental-orthopedic-disease-in-horses#:~:text=Developmental%20orthopedic%20diseases%20of%20horses,deformities%2C%20and%20cuboidal%20bone%20malformations> (дата звернення: 29.09.2023).

5. Verwilghen, D.R. et al. Do developmental orthopedic disorders influence future jumping performances in Warmblood stallions? *National Center for Biotechnology Information. Equine Vet J*. 2013. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23346996/> (дата звернення: 29.09.2023).

6. Sophie Baker. Tips For Injury Prevention in Horses from an Equine Physio. *Fédération Équestre Internationale*. 2021. URL: <https://www.fei.org/stories/lifestyle/teach-me/3-tips-injury-prevention-horses-equine-physio> (дата звернення: 29.09.2023).

7. Hiltrud Strasser. Pferdehufe ganzheitlich behandeln: Gesunde Hufe am gesunden Pferd. MVS Medizinverlage Stuttgart. 2004. P.115.